

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Марин Цвятков Александров, избран за член на научното жури въз основа решение на ФС на ВМФ (Протокол № 2/29.02.2016 г.) и Заповед 478/01.03.2016 г. на Ректора на Тракийски Университет – гр. Стара Загора и избран за официален рецензент на първото заседание на научното жури, проведено на 10.03.2016 г. от 10 часа, на дисертационния труд на тема: на тема: „Сравнителни патоморфологични изследвания върху разпространение на проблемни заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета“, представен от Исмет Ирфанов Калканов с научен ръководител проф. д-р Иван Динев Иванов, дн за придобиване на образователна и научна степен "Доктор", област на висше образование 6. "Аграрни науки и ветеринарна медицина", професионално направление 6.4 „Ветеринарна медицина“, научна специалност „Патология на животните“.

Материали по процедурата. От приложените документи е видно, че Исмет Ирфанов Калканов е редовен докторант, изпълнил е всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложени за допускане до защита на представения от него дисертационен труд. Покрил е критериите по кандидатски минимум по докторска програма "Патология на животните" от индивидуалния учебен план. Представените материали отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за неговото приложение и включват: Заявление до Декана на ВМФ за допускане до публична защита; Декларация за достоверност на представените материали и информацията в тях; Информационна карта за защитен дисертационен труд (на български и английски език); Автобиография; Диплома за завършено висше образование с придобита ОКС "Магистър"; Дисертация за присъждане на образователна и научна степен "Доктор"; Автореферат с резюме на английски език; Списък на научните публикации във връзка с дисертацията; Списък на участие в научни форуми и проекти; Приноси на дисертационния труд; Протокол от заседанието на разширения катедрен съвет с предложение за членове на научното жури; Други документи (Заповед за зачисляване, Протокол от изпит от индивидуален учебен план, Заповед за отчисляване с право на защита, Сертификати от проведени курсове във връзка с докторантурата и Диск с всички файлове в електронен вариант.

Биографични данни. Исмет Ирфанов Калканов е роден на 17.12.1988 г. в гр. Кричим. През 2012 г. завършва Ветеринарномедицинския факултет при Тракийския университет като магистър ветеринарен лекар, а през периода 2013 -2016 г. е редовен докторант към катедра "Обща и Клинична патология", секция "Патологична анатомия". През този период

е натрупал тригодишен преподавателски стаж преподавайки практическите занятия по учебните дисциплини "Специална патология" и "Обща ветеринарна патология". Завършил е курс по английски език за напреднали - ниво B1.

Актуалност и значимост на проблема. Болестите на стомашно-чревния тракт при новородените и подрастващи телета са все още неовладян сериозен здравен проблем и основна причина за сериозни икономически загуби в неблагополучните ферми. Етиологично са свързани с широк спектър инфекции (вируси, бактерии, протозои) и множество фактори на околната среда и от незаразно естество. Често се срещат като разнообразни коинфекции, въпреки че първопричината за болестта може да е единствен първичен патоген. Добре документирано е, че разпространението на тези болести зависи от циркулиращите етиологични агенти, географското разположение на фермите, мениджмънта и размера на стадата. През последните години се отчита също, че независимо от големите подобрения при управлението на фермите и съоръженията за отглеждане, засилените грижи, усъвършенстваното хранене, навременно използване на био-фармацията и иновативните лечебни подходи, неонаталните гастроентерити и тези при подрастващи телетата са все още особено проблематични поради многофакторния им характер. Следователно актуалността на проблема е безспорна и всяко едно проучване в това направление би хвърлило допълнителна светлина при неговото овладяване. В такава насока са и изследванията на Исмет Калканов, представени в дисертационния му труд.

Структура на дисертационния труд. Той е написан на 159 стандартни компютърни страници и е правилно структуриран. Освен заглавна страница и страница с използваните съкращения, включва разделите: съдържание (2 стр.), увод (3 стр.), литературен обзор (33 стр.), цел и задачи (1 стр.), материали и методи (9 стр.), резултати (64 стр.), обсъждане (16 стр.), изводи (2 стр.), приноси (1 стр.), препоръки за практиката (1 стр.), литературна справка (23 стр.), публикации във връзка с дисертацията (1 стр.) и доклади в научни форуми във връзка с дисертацията (1 стр.). Онагледен е с 2 диаграми 5 таблици и 53 фигури с много добро качество.

Литературна осведоменост и оценка на обзорния материал. Уводът е кратка анотация, третираща актуалността на разглеждания проблем. Литературният преглед макар и значим по обем е стегнато и разбираемо написан. От огромния брой изследвания по проблема умело са селектирани и подбрани литературни данни тясно свързани с целта на изследвания. Цитирани са 219 литературни източника. Тук много добре са представени голям брой

етиологични и патологични аспекти на колибактериозата, криптоспоридиозата, коронавирусната и ротавирусната инфекции при новородени и подрастващи телета. Освен това в отделен раздел авторът представя и обобщение на литературните данни, даващо основата за определяне и ясно формулиране на целта на изследванията. Коректно са цитирани и българските изследователи, работили по проблема, а цитираните литературни източници са предимно от последните 20 години, критерий показващ, че осведомеността на Калканов е на съвременен ниво.

Целта и задачите, които си поставя за решаване Калканов са значими и перспективни. Анализирайки съвременните данни в областта на проблемните заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета той аргументирано определя целта на дисертационния си труд. За осъществяването на тази цел са поставени 4 конкретни задачи, обещаващи високо стойностни научни резултати и приноси, базиращи се на етиологичната основа и свързаните с нея гастроинтестинални промени.

Материал и методи. От раздела „Материал и методи“ е видно, че дисертационният труд се базира на респектиращ обем анализи върху значимо количество диагностични проби и патологичен материал. Извършени са широкомащабни имунологични, паразитологични, вирусологични, морфологични и микробиологични изследвания по материали, взети от 17 говедовъдни ферми от 9 различни области на страната. В методично отношение те са правилно проведени. Броят на включените в изследванията диагностични материали и органични проби е напълно достатъчен за доброто изпълнение на поставените задачи. Всички анализи са умело и старателно извършени, а за оптимизирането на всеки от тях Исмет Калканов е положил значително старание и е постигнал безспорен успех. Подробно представените протоколи при отделните изследвания дават възможността подобни изследвания да се извършат и в други сходни лаборатории.

Получени резултати, обсъждане, изводи, приноси, препоръки за практиката. Описанието на собствените резултати е направено със завидна вещина и е илюстрирано с висококачествена и информативна документация. Освен, че са добре представени, те са и добре онагледени с 2 диаграми 5 таблици и 53 фигури. Обсъждането им е убедително и изчерпателно, а самите проучвания са тясно свързани с актуално направление в областта на патологията у нас. Едно от съществените достойнства на този труд е умелото комплексно съчетаване на разностранни методични подходи с оглед на точното и биологически достоверно представяне и интерпретиране на получените данни. Така се достига до най-висока

прецизност в изграждане на представата за неонаталната гастроинтестинална патология при телетата. От представеното става ясно, че изследваните в дисертацията инфекции, избухнали при теренни условия са с много общи клинични и патологични прояви, но в същото време са и със своя специфика, от която обучен специалист може да прави съответните изводи и очертае диагностичните насоки за доизясняване на проблема. Успоредно с това обсъждането на резултатите е съществено зряло, базирано на собствените изследвания и литературните данни и съвсем естествено е последвано от направените изводи. Така се очертават поредица от приноси. Въз основа на натрупания фактологичен материал и убедително му обсъждане, Исмет Калканов прави 8 извода и формулира 5 приноса. Допълнително 5 препоръки очертават бъдещата практическа използваемост на дисертационния труд. Те заедно, дават фундаменталната и практическа основа на патологичните аспекти при неонаталните диарии при телетата в съвременното ни говедовъдство и повдигат нови въпроси за по-нататъшното изясняване на редица страни в това направление. Всички раздели са написани със завидна прецизност, при отлична компютърна грамотност, явяващи се поредно доказателство за висока организираност на изследователския процес и сериозното отношение на докторанта към цялостното оформяне на дисертационния труд. Осезаема е и компетентната и умела намеса на научният ръководител и на учени от катедрата, където са извършени изследванията. Следователно Дисертационният труд на калканов съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността и способности за самостоятелни научни изследвания.

Публикационна дейност. Представените изследвания са публикувани в 3 научни статии в пълен текст и самото им отпечатването е още един критерий за научната стойност на представеното. И в трите публикации Исмет Калканов е водещ автор. С особена стойност са изследванията, публикувани на английски език в списание с импакт фактор. Те са рецензирани от водещи в областта специалисти, което потвърждава високата научна стойност на представеното. Представени са и 4 участия в научни форуми с международно участие, в които Калканов също е водещ автор.

Автореферат. Авторефератът е написан съгласно изискванията и отговаря на съдържанието на дисертацията.

Критични бележки. Разглеждайки критично ръкописа може да бъдат забелязани единични технически грешки и някои моменти, които биха могли да бъдат прецизирани и значително осъвременени, но в крайна сметка те не намаляват стойността на постигнатото.

Лични впечатления за докторанта. Представената документация във връзка с докторантурата на Калканов е пълна и прецизно подредена. В нея силно впечатлява дипломата с отличен успех за завършена магистратура по Ветеринарна медицина и седемте сертификата за следдипломно обучение и научни изяви, а от участието му като съизпълнител в три научни проекта на университетско ниво и в експертни групи към ПКАНВМ при НАОА е видно, че досегашното кариерното развитие на Калканов е в последователност, обещаваща изграждането на висококвалифициран с богат професионален опит специалист. Владее В1 ниво за напреднали английски език и е с много добра компютърна грамотност, а представеното в дисертационния труд характеризират докторанта като успешен, добре мотивиран и организиран учен, тръгнал по пътя научната кариера.

Заклучение. Предоставеният ми за оценка труд третира актуално направление в съвременната ветеринарна патология, откъдето могат да се изведат съответните поуки за генезата и патологичните аспекти на проблемните заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета. Представява задълбочено изпълнена изследователска дейност, даваща по-ясна представа за възникващите патологични изяви на макроскопско и микроскопско ниво при колибактериоза, криптоспоридиоза, коронавирусна и ротавирусна инфекция. Направени са ценни изводи и са очертани реални приноси, последвани от адекватни препоръки за практиката. Чрез добре оформени научни статии е популяризирана голяма част от получените резултати. Отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилниците за неговото приложение. Ето защо напълно убедено препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури да оценят положително, представеният от Исмет Ирфанов Калканов дисертационен труд и да подкрепят с положителния си вот присъждането му на образователната и научна степен „Доктор“, област на висше образование 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.4 „Ветеринарна медицина“, научна специалност „Патология на животните“.

София, 18.02.2016 г.

Рецензент:

